Nesne Yönelimli Analiz ve Tasarım

Nesne Tasarımı

Tasarım Desenleri

Design Patterns

Tasarım Desenleri

* Yazılımlar geliştirilirken karşılaşılan genel tasarım problemlerini tanımlayarak, bu problemin en uygun nasıl çözülebileceğini (kod tekrar kullanımını artırmak ve değişikliği kolaylaştırmak için) ve çözümün ortaya çıkaracağı sonuçları anlatır.
* Programlama dillerinden bağımsızdır.
* Yazılım geliştiricilerin tasarımlarla ilgili tartışma yapmasını kolaylaştırır.
* Tasarım desenleri dört bölümden oluşur
  * Desenin adı
  * problemin tanımı: desenin ne zaman/nerede kullanılabileceği
  * çözüm: problemin nasıl çözüleceği (kullanılması gereken bileşenler, aralarındaki bağıntı vb.)
  * sonuç: deseni uygulamanın sonuçları?

Gamma, E. vd. (1994). "Design Patterns:Elements of Reusable Object-Oriented Software "

Tasarım Desenleri

* Creational(Nesne oluşturma): Nesnelerin uygun bir şekilde oluşturulmasını sağlayacak mekanizmalar içerir.
* Structural(Yapısal): Nesnelerin sistemler içerisine uygun olarak yerleştirilmesini sağlayacak desenlerdir.
* Behavioral(Davranışsal): Nesnelerin birbirleriyle uygun olarak etkileşiminini düzenleyen mekanizmalar.

Creational (Nesne oluşturma)	Structural (Yapısal)	Behavioral (Davranışsal)
Singleton Pattern	Adapter Pattern	Template Method Pattern
Factory Pattern	Composite Pattern	Mediator Pattern
Abstract Factory Pattern	Proxy Pattern	Chain of Responsibility Pattern
Builder Pattern	Flyweight Pattern	Observer Pattern
Prototype Pattern	Facade Pattern	Strategy Pattern
	Bridge Pattern	Command Pattern
	Decorator Pattern	State Pattern
		Visitor Pattern
		Interpreter Pattern
		Iterator Pattern
		Memento Pattern

Gamma, E. vd. (1994). "Design Patterns:Elements of Reusable Object-Oriented Software "

Tasarım Desenleri : Strategy

* Davranışsal desenlerden biridir.
* Aynı istemci kodun, farklı algoritmaları/stratejileri desteklemesini sağlar.
* Örneğin; geliştirdiğiniz uygulama "buble sort" algoritmasını kullanıyorken, istemci kodu değiştirmeden, bu algoritma yerine "quick sort" algoritmasını çalıştırmasını sağlamak isterseniz, bu deseni kullanabilirsiniz.
* Farklı algoritmalar/stratejiler soyut bir modülden (arayüz) türetilir/gerçeklenir.
* İstemci kod içerisinde, bu algoritmalar yerine soyut modül kullanılır (program to interface...)

Tasarım Desenleri : Strategy

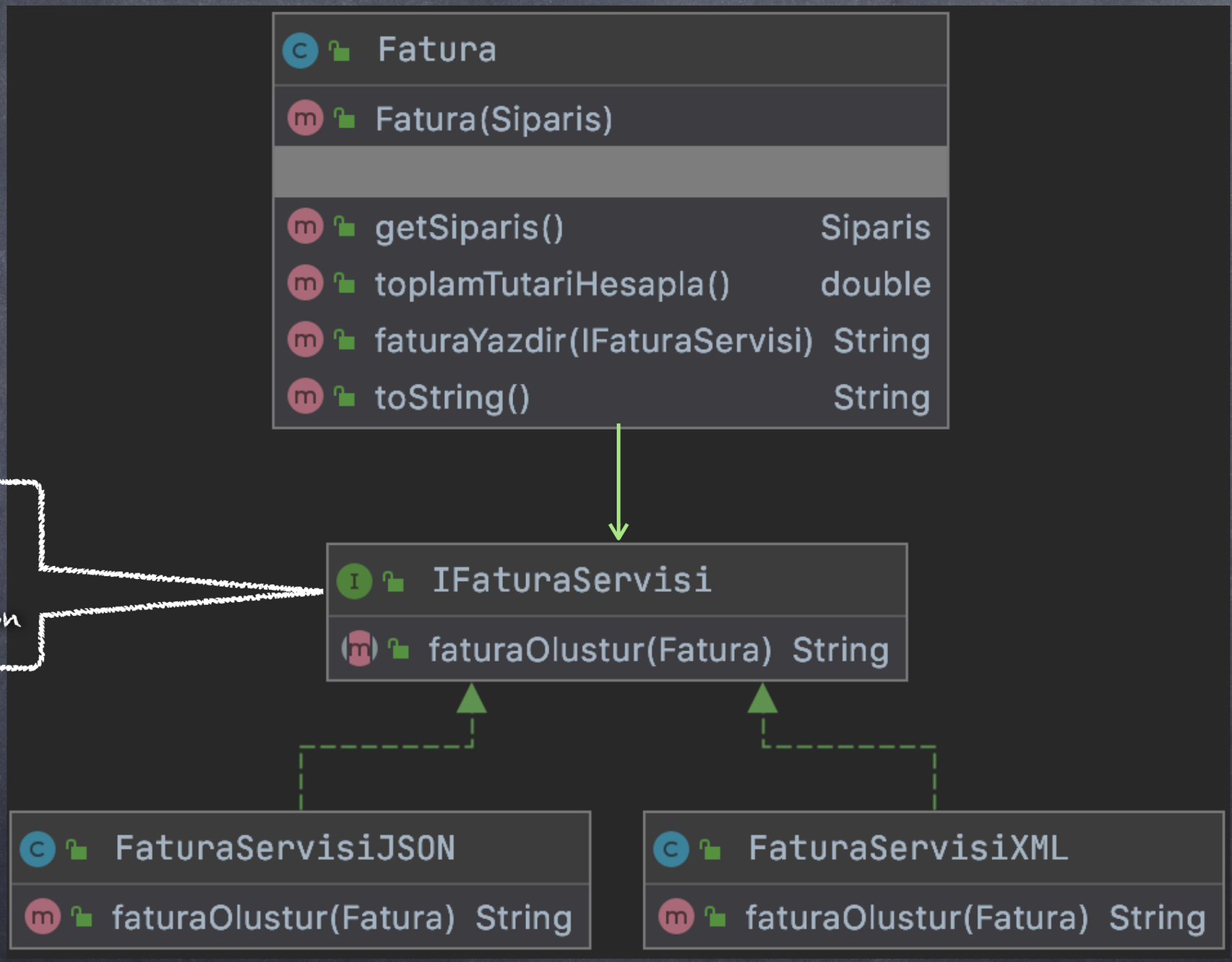

OCP
Open for extension,
Closed for modification

https://github.com/celalceken/NesneYonelimliAnalizVeTasarimDersiUygulamalari/tree/master/Ders12

Tasarım Desenleri : Iterator

* Davranışsal desenlerden biridir.
* Veri toplulukları (collections) içerisinde elementler (nesneler) bulunur ve bu elementler çeşitli veri yapıları (dizi, bağlı liste, ağaç, graf vb.)kullanılarak bir arada tutulur.
* Veri toplulukları içerisindeki her bir elemente erişilmesi gerekir. Bu işleme dolaşım (traversal) denir.
* Veri toplulukları için kullanılan veri yapıları basit olduğunda (dizi, liste vb.) dolaşım için kullanılacak algoritma basit bir şekilde gerçekleştirilebilir.
* Kullanılan veri yapıları karmaşıklaştıkça dolaşım algoritmaları zorlaşabilir ve zaman zaman farklı dolaşım algoritmalarına (ağaç veri yapısı için preorder, postorder, inorder gibi) ihtiyaç duyulabilir.
* Iterator deseni, istemci modülün, veri topluluğu içerisinde kullanılacak dolaşım algoritmalarından etkilenmesini önlemek için, bu işlemi (sorumluluk) başka bir nesnenin (iterator) nesnesinin (SRP gereği) yapmasını ister.

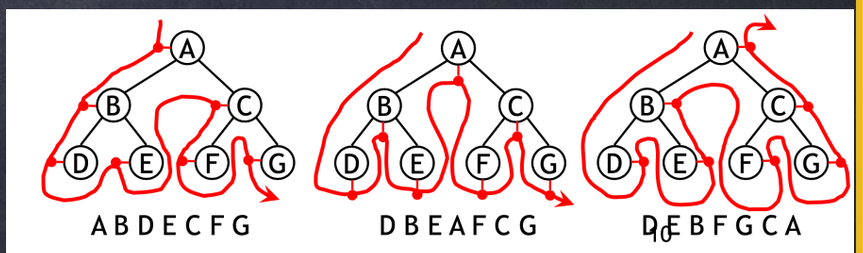

www.cis.upenn.edu/~matuszek/cit594-2008 adresinden alınmıştır.

Tasarım Desenleri : Iterator

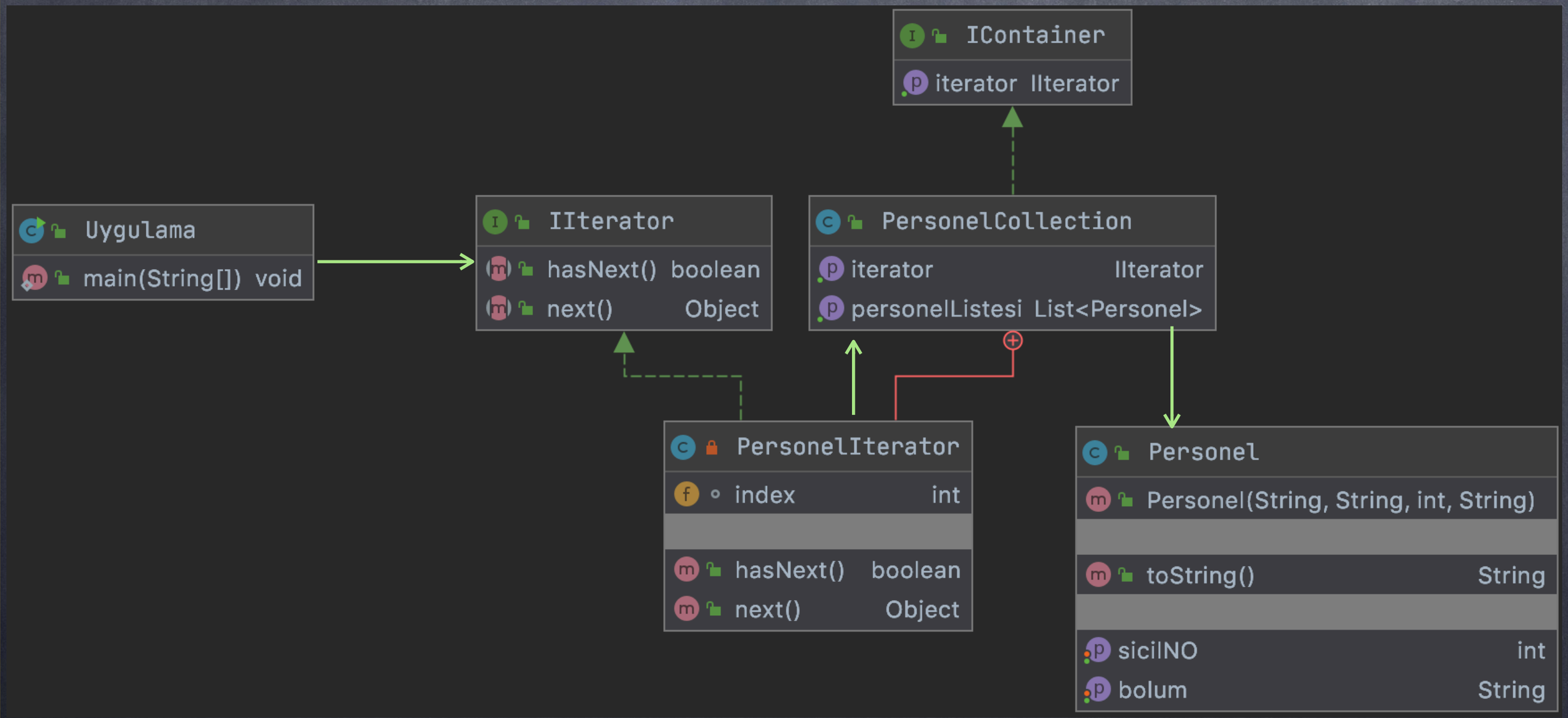

https://github.com/celalceken/NesneYonelimliAnalizVeTasarimDersiUygulamalari/tree/master/Ders12

Tasarım Desenleri : Proxy

* Yapısal desenlerden biridir.
* Sınıfın fonksiyonlarını (arayüzünü) değiştirmeden davranışını değiştirmek istediğimizde kullanabiliriz.
* Sınıfı değiştirmek, onu kullanan diğer sınıfların etkilenmesine neden olabilir.

Tasarım Desenleri : Proxy

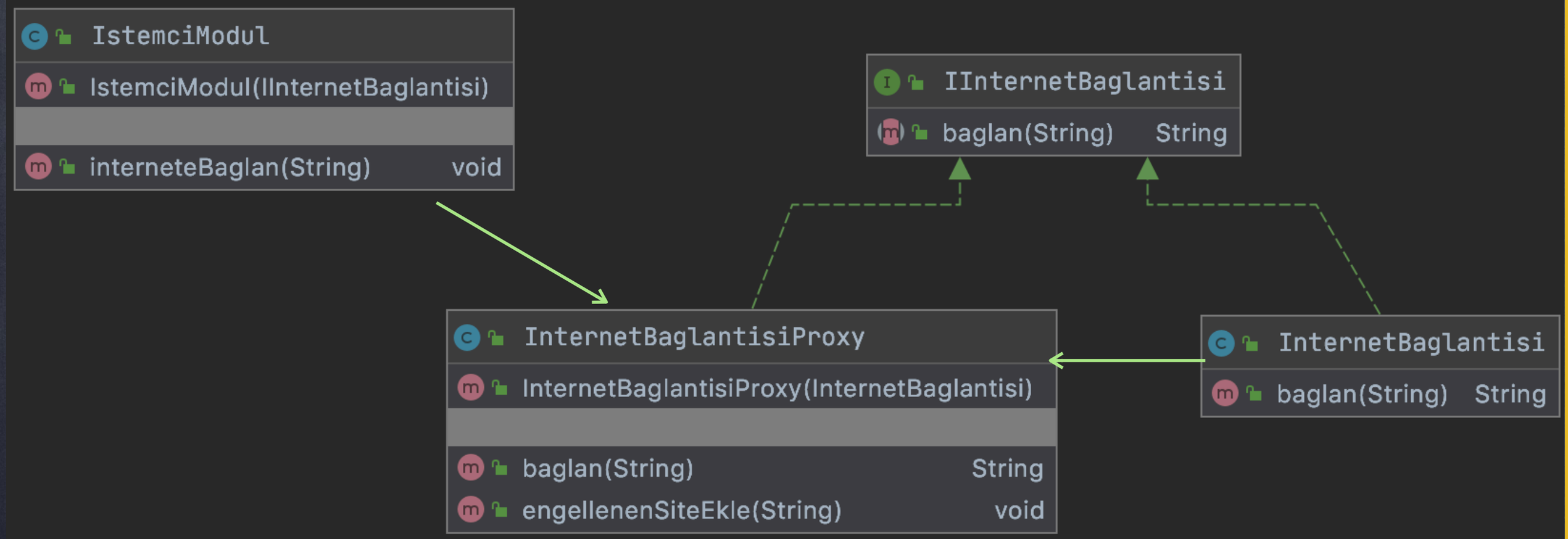

https://github.com/celalceken/NesneYonelimliAnalizVeTasarimDersiUygulamalari/tree/master/Ders12

Tasarım Desenleri : Builder

* Nesne oluşturmayla (creational) ilgili desenlerden biridir.
* Karmaşık nesnelerin (içerisinde çok sayıda üye değişken ve üye nesne olan) oluşturulması için kullanılır.
* Karmaşık bir nesnenin yapımını, temsilinden (sunumundan) ayırın, böylece aynı yapım süreci farklı temsiller oluşturabilir.
* Nesnelerin farklı temsillerinin (sunumunlarının) her biri için ayrı ayrı yapıcı tanımlamak yerine, nesne oluşturma işini adım adım gerçekleştiren "builder" deseni kullanılabilir.
    * Böylece nesne oluşturma işi nesnenin kendisinden ayrılmış olur (SRP).
    * Nesne oluşturma işlemi istemci koddan ayrılmış olur (SRP, loosly coupling)

Tasarım Desenleri : Builder

* Builder sınıfı nesnenin tüm üye değişkenlerini/nesnelerini içeriyor.
* Nesne oluşturmak gerektiğinde, builder sınıfının (static olmalı) nesnenin ilgili özelliklerine ilk değer ataması yapan yöntemleri sırasıyla çağrılıyor.
* Çağrılan son yöntem (build) Dikdörtgen nesnesini oluşturuyor. Nesne oluşturmak için, varsayılan yapıcısına, nesnenin ilgili üyelerinin değerlerini içeren DikdortgenBuilder sınıfını gönderiliyor.

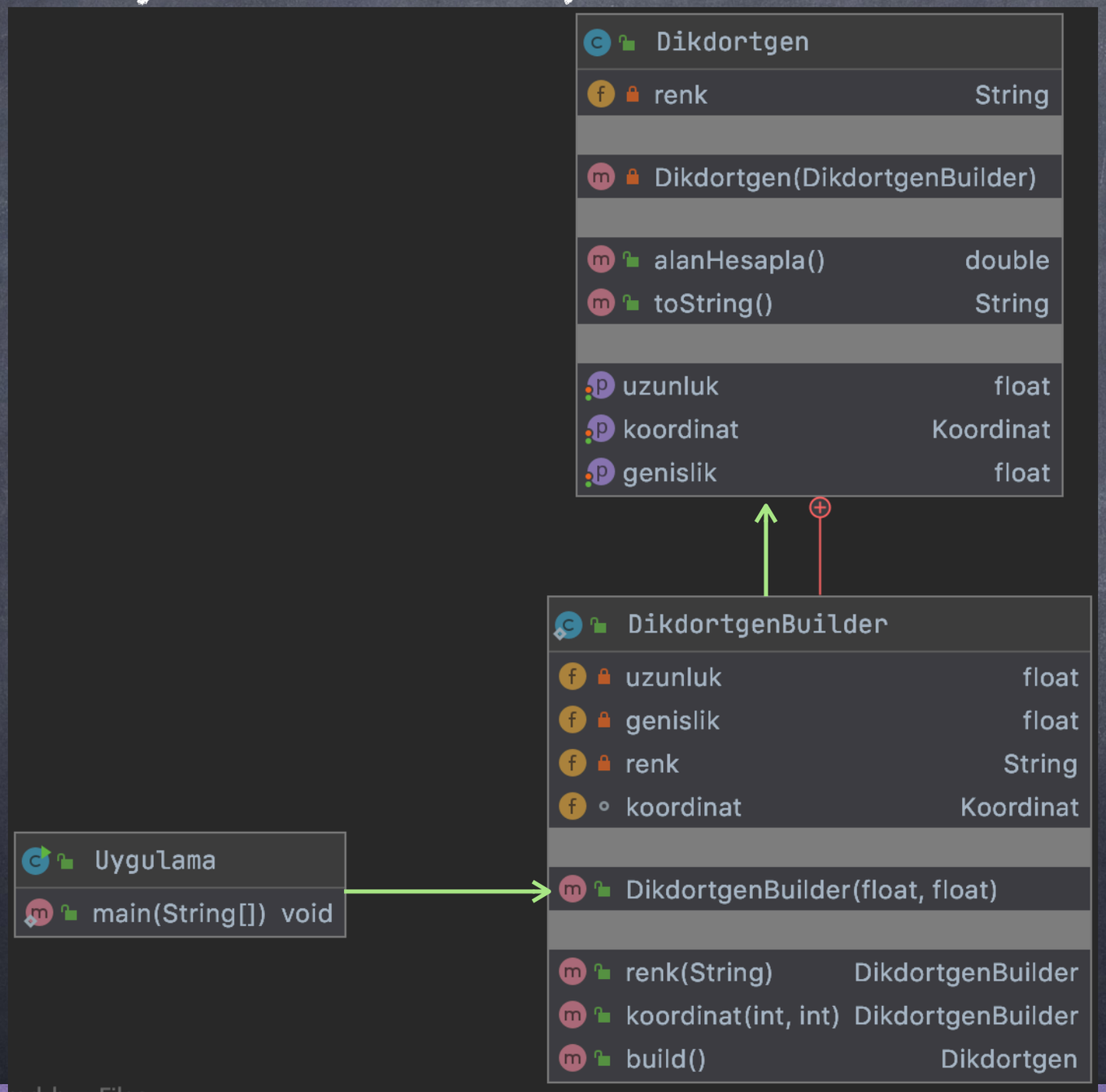

https://github.com/celalceken/NesneYonelimliAnalizVeTasarimDersiUygulamalari/tree/master/Ders12

Tasarım Desenleri : Abstract Factory

* Nesne oluşturmayla (creational) ilgili desenlerden biridir.
* İstemci modül içerisinde, somut sınıflarını belirtmeden, birbirleriyle ilgili ya da birbirlerine bağlı nesne aileleri/ grupları oluşturmak için kullanılabilir.
* Örneğin; bir geliştirme ortamının görünümünü değiştirmek istediğimizde ya da bir yazılımın farklı platformlarda sorunsuz çalışabilmesini istediğimizde bu deseni kullanabiliriz.

https://github.com/celalceken/NesneYonelimliAnalizVeTasarimDersiUygulamalari/tree/master/Ders12

Tasarım Desenleri : Abstract Factory

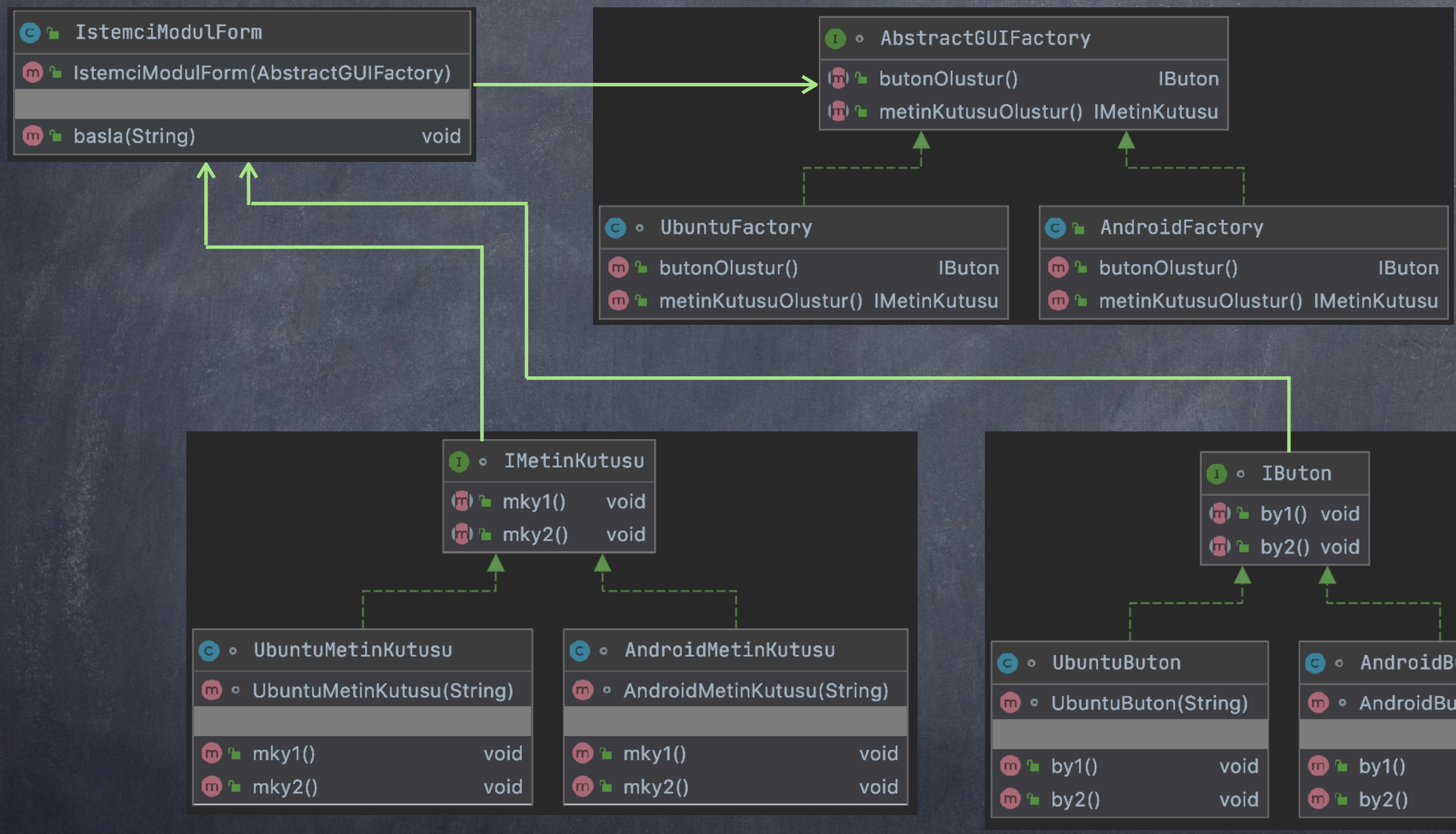

https://github.com/celalceken/NesneYonelimliAnalizVeTasarimDersiUygulamalari/tree/master/Ders12

Tasarım Desenleri : Prototype

* Nesne oluşturmayla (creational) ilgili desenlerden biridir.
* Yeni nesne oluşturma işleminin maliyetli olduğu durumlarda, mevcut nesnenin kopyasını oluşturmak gerektiğinde kullanılabilir.
* Karmaşık veritabanı sorguları sonucu oluşan nesneler "cache" içerisinde saklanır ve bu nesnelere ihtiyaç duyulduğunda önce "cache" içerisinde aranır. Bulunursa kopyası oluşturulur ve veritabanı sorgusuna gerek kalmaz.
* Nesneler, prototype (cloneable) arayüzü içerisinde tanımlı clone() yöntemini gerçekleyerek, (new komutu ile) kendi kopyalarını oluştururlar.

https://github.com/celalceken/NesneYonelimliAnalizVeTasarimDersiUygulamalari/tree/master/Ders12

Tasarım Desenleri : Prototype

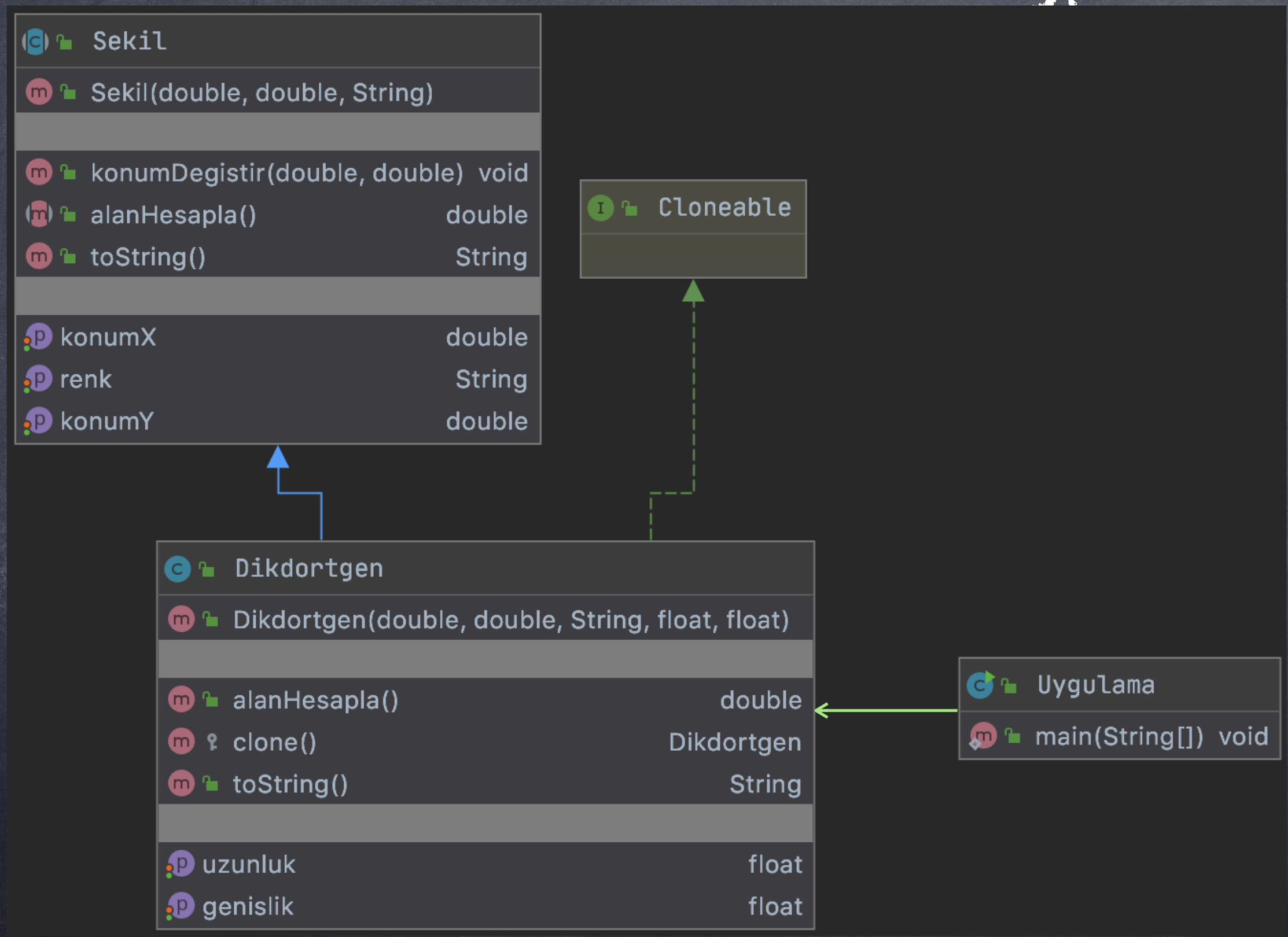

https://github.com/celalceken/NesneYonelimliAnalizVeTasarimDersiUygulamalari/tree/master/Ders12